

Kadının En Fıtrî Hâli: Annelik

The Most Natural State of Women:
Motherhood

Gülnur TERCAN

Özet

Kadın, tarih sürecinde hep tartışıla gelmiş bir kavramdır. Kimi toplumlar varlık olup olmadığı üzerinde konuşmuş, kimi toplumlar ise birey olarak görmekten dahi çok daha uzak bir konumda tutmuşlardır. Bu makalede ilk önce İslâmiyet'in kadına nasıl baktığı, hangi konuma koyduğu kısaca ifade edilecek, sonrasında ise kadının fitrî duygusu şefkat ve annelik üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler

Kadın, Anne, Fıtrat, Çocuk Eğitimi, Şefkat, Aile, Birey

Abstract

Women have always been debated about throughout history. Some societies have even claimed that women are not real human beings, some others put them in a position far from being individuals. This article will, first, briefly state how Islam sees women and in which position it puts them. Then the compassion, the naturel feeling of women, and motherhood will be studied.

Key Words: Women, Mother, Fitra, Child Education, Compassion, Family, Individual

“Kadınların da en esaslı hassaları ve fitri vazifelerinin mayası, şefkattir.”

1. Kadın Üzerine

İslamiyet kadını kıymetli olarak görmüş ve cahiliye âdetlerindeki vahşi muamelelerden kurtarmıştır. İnsanî tüm haklarını gözetmekle birlikte kendisine daha ihtimamla yaklaşılması gerektiğini bildirmiştir. “Peygamberimiz buyururdu ki: Kadın, Allah’ın kullarına en büyük hediyesidir. Allah’tan korkun, onlara zulüm ve eziyet etmeyin, onları ihmal etmeyin.” Bir hediye olarak görülen kadının hislerinin inceliği üzerinde de Efendimizin (a.s.m.) durduğunu görüyoruz.

“Resûl-i Ekrem Efendimiz kadının din, namus, şeref ve hukukuna büyük ehemmiyet verirdi. Onlara rikkat ve şefkatle muamele buyururlardı. Kadınların hislerindeki inceliği, seriütteessür olduklarını, kalplerindeki hassasiyeti ve merhameti çok iyi bildiğinden, gönüllerini incitmemek için, dikkat gösterir ve hanımların haksız yere kalplerinin kırılmaması hususunda tavsiyelerde bulunurlardı.”

Ayrıca ‘kadın, erkek eşit midir?’ sorusu da hep tartışıla gelen meselelerden biridir. Kur’ân-ı Kerim’de ise bu soruya açıkça cevap vardır. “Kadın, yaratılış itibarıyla erkeğe göre ikinci derecede bir değere sahip olan bir varlık değildir. Kur’ân-ı Kerim’de, farklı fizyolojik ve psikolojik yapıya sahip olan kadın ve erkekten biri diğerinden daha üstün veya ikisi birbirine eşit tutulmak yerine, birbirinin tamamlayıcısı kabul edilmiştir. (el-Bakara 2/187) Asla, ikinci sınıf varlık değildir.

Kur’ân-ı Kerim’in ‘Onlar sizin için birer elbise, siz de onlar için birer elbisesiniz.’ (Bakara, 2/187) şeklindeki ifadeleri de erkek ve kadının insan olarak birbirlerine olan ihtiyaçlarına açık bir şekilde dikkat çekmektedir. Hz. Peygamberin; kadınlardan ayrıca biat alması ve bu hâdisenin Kur’ân-ı Kerim’de açıkça yer alması, (Mümtehine, 60/13) İslam’a göre kadın iradesinin bağımsızlığını göstermektedir.”

Kadının birey olarak kabul edilmesi yanında toplumsal yönde de kıymetli bir konumu vardır. Toplumun temelini oluşturan aile zemininde, kadın mühim bir unsurdur. “Ailede kadını ‘ev atmosferini, babayı, evlatları ciddi etkileyen bir unsur’ olarak ele almak gerekiyor. Onun için annelik rolünün, eşlik rolünün inceliklerine çok yönlü çalışmak aklın gereğidir.” Kadına kıymet vermek sadece şahsına yapılan bir hak teslimi olmayıp, aileye ve ailelerden müteşekkil millete kıymet vermektir. Zira “Bir millet erkekle terakkî eder, kadınla tekâmül eder.”

2. Kadının Fıtratı ve Şefkati

Bedüzzaman kadınların fıtratlarındaki şefkati şöyle ifade eder. “Kadınların da en esaslı hassaları ve fitri vazifelerinin mayası, şefkattir.” Ve bu şefkat o kadar kuvvetlidir ki kadın hayatını dahi hiçe sayabilir. “Evet, rahmet-i Rabbâniyenin en hürmetli, en halâvetli, en lâtif ve en şirin bir cilvesi olan şefkat-i valide, hakaik-i kâinat içinde en muhterem, en mükerrem bir hakikattir. Ve valide, en kerîm, en rahîm, öyle fedakâr bir dosttur ki, o şefkat sâikasıyla, bir valide, bütün dünyasını ve hayatını ve rahatını, veledi için feda eder. Hattâ, valideliğin en basit ve en ednâ derecesinde olan korkak tavuk,

Bediüzzaman ise
Risale-i Nur'daki
şefkat düsturunu,
validesinin
şefkatli fiil ve
hâlerinden aldığı
söyler.

o şefkatin küçücük bir lem'asıyla, yavrusunu müdafaa için ite atılır, arslana saldırır.”

Yaratılış olarak duygu farklılıkları, kadın ve erkeğin fitratını bizlere gösteriyor. Kadının korkuya direnci ile erkeğin farklı olduğu gibi acıma ve şefkat duygu yoğunlukları da farklılık gösteriyor. “Kadınlardaki acıma duygusu erkeklere oranla daha fazladır. Kadında annelik, erkekte avcı doğası vardır. Erkeğin avcı doğası, saldırgan ve dışa dönük tabiatıyla birleşince, onu korkuya karşı dayanıklı yapmıştır. Buna mukabil kadının, yaratılışı gereği korkuya karşı direncinin daha az olduğunu görürüz. Kadının korku eşiği düşük olmalıdır ki, en ufak bir tehlikeyi dahi algılayıp çocuklarını koruyabilsin. Kadındaki kaygı düzeyinin yüksek olması sonucu, koruma içgüdüğü harekete geçer ve çocuğa karşı fazla müdahaleci olmaya başlar, 60 dakikanın 59 dakikasını, çocuğunu düşünerek geçirir.”

Peygamberimiz (a.s.m.) kadınların bu acıma hissi ile yavrularına şefkatli davranmalarının iyi amel olduğunu bildirir. “Arap kadınlarının en hayırlısı, Kureyşin iyi amel sahibi kadınlarıdır. Bunlar çocuklarına karşı en şefkatli ve kocalarının malını muhafaza hususunda da en dikkatlidirler.”

Bediüzzaman ise Risale-i Nur'daki şefkat düsturunu, validesinin şefkatli fiil ve hâlerinden aldığı söyler. “Meslek ve meşrebimin dört esasından en mühimi olan şefkat etmek ve Risale-i Nur'un da en büyük hakikati olan acımak ve merhamet etmeyi, o validemin şefkatli fiil ve hâlerinden ve o mânevî derslerinden aldığımı yakinen görüyorum.” Ve yine Bediüzzaman kadını, latif fitratından dolayı 'mübarek mahlûk' olarak vasıflandırır. “Demek onlar daire-i terbiye-i İslâmiye içinde mesut bir aile hayatını geçirmeye mahsus bir nevi mübarek mahlûkturlar.”

Kadının fitratındaki şefkat duygusunun neticesi bu kadar güzel ve ulvi iken, bu duyguyu yanlış yönde kullandığında ise evladı için maddi ve uhrevî zarara sebep oluyor. Bediüzzaman'ın bu noktadaki tespitleri oldukça mühim. “Hanımlar Rehberi'nde şefkat kahramanı hanımlara şefkatlerini suis-timal etmemeleri için ikazlar da bulunmaktadır. Bu ikazlar son derece orijinal ve aktüeldir. Evlâdının ilk eğiticisi, kocasının ölüm sonrası hayatta da arkadaşı olacak olan kadının eşi ve çocuğuyla olan iletişimi iman çerçevesinde ele alınır ve hatırlatmalar yapılır. Hatta daha da orijinali, kadınların evlenme kararı vermeden önce evlenmeye sebep ve gerekçe olarak gösterilen maddeleri tek tek sıralayıp sorgulamaları ve iman süzgecinden geçirmeleri tavsiye edilir.

Sözgelimi evlâdının dünya hayatında başarılı olmasını isteyen bir anne, onun dinî eğitimini arka plana alırsa hem kendisine hem evlâdına kötülük yapar. Evlâdı 'paşa olur, ama adam olamaz.' Üstelik ahirette 'Neden benim imanımı kurtarmadın?' diye dâvâcı olur.”

Toplumumuzda kadın ve erkek rollerindeki algılar değişmeye başladı. Bu değişim ne yazık ki birçok problemi de peşi sıra getirdi. “Günümüz kadınları genelde toplumda tartışılan iki düşünce arasında kalmaktadırlar. Birinci görüş kadınların birinci görevlerinin iyi bir eş, iyi bir anne olmaları gerektiği yönündedir. İkinci görüş ise kadının her şeye sahip olması

gerektiğini savunur. Bununla birlikte kitle haberleşme araçları ve basın sayesinde kadınların daha çok tüketime özendirildiği de önemli bir gerçektir. Bu da farklı problemleri beraberinde getirmektedir.”

Her şeye yetişen, özgür, güçlü, ekonomik bağımsız gibi özellikleri kadına yükleyen akımlar, kadının yanında gibi dursalar da en çok zararı kadına verdiler. Ve dolayısıyla eşler, çocuklar ve aile yıprandı.

“Ev içindeki rollerin paylaşımında oluşan değişiklikler eşler arasında sorun oluşturabilir. Kadının çalışma hayatında yoğun olarak yer alması, dışarıdaki hayatın onu daha maskülen bir karaktere sürüklüyor olması problem oluşturmaktadır. Son zamanlarda çalışmayan erkek modelinin de artmasıyla birlikte kadın ve erkeğin aile içindeki rolleri ve duruşları da değişmiştir. Ailedeki rollerin birbirine karışması ya da her iki rolün de kadının üzerinde olması ilişkideki tahammülsüzlüğü ve sorunları artırmaktadır.”

Hem erkeğin hem de kadının, fitri özelliklerine göre hayatı paylaşmaları en suhuletli iken, buna zıt hareket etmek aslında kişinin fitratıyla çelişmesine neden olur. “Kadın ve erkeğin günlük hayatta ve toplumsal sorumluluğa ait rol dağılımında yanlış role geçmeleri de aslında fitrattan sapmadır.

Mesela; toplumsal ilişkilerdeki bozulmaların düzeltilmesinde ve hatalı davranışların neticelerinin telafisinde adaletle hüküm ve infaza ihtiyaç olduğu gibi şefkatle affetmeye de ihtiyaç vardır. Adalet; hikmet, hüküm ve kudreti gerektirir. Aynı şekilde şefkat için de merhamete ihtiyaç vardır.

O halde erkekler, kendilerinde tecelli edecek olan hikmeti, hükmü ve kudreti geliştirip adaleti tesis ve temin etmeli; kadınlar da merhametini geliştirerek gerektiğinde affetmeyi bilip/öğretip rahmeti tatbik etmelidir. Bu aynı zamanda fitri bir işbölümüdür. İşte bu sebeple Bediüzzaman, sanayi devrimi denilen sürecin ve bunun sonucu olan çağdaş medeniyetin, kadını haksız ve gereksiz olarak sun’i bir biçimde yuvasından çıkardığını tespit etmekte ve onlara ‘yuvaya dön’ çağrısı yapmaktadır”

3. Kadın ve Annelik

Kadının yaratılışında duygularına ve biyolojisine yerleştirilen “anne olmaya” yönelişi, fitri bir gerçektir. Bu durum, çocukluktan başlayarak yaş ilerledikçe daha da olgunlaşan bir durumdur. Gerek ruhsal yönden gerek hormonların salgılanması ile adım adım anneliğe doğru bir ilerleme yaşanır. Ve bu fitri hâl kadına birçok cihetten iyi gelmektedir.

“Bireyselleşme sürecinin büyük bir kısmı hormonlarla ilgilidir. Mesela kadında annelik ve gebelik içgüdüğü vardır. Kadının aylık menstruasyon döneminin ilk 14 gününde östrojen [dişilik] hormonu salgılanır. Ondan sonraki 14 günde salgılanan hormonlar ise annelik duygusunu artırır. Gebelik esnasında da bu hormon salgılanır. Annelik duygusunu artıran hormon, aynı zamanda bir antidepresan, sıkıntı giderici, rahatlatıcıdır. O sebeple gebe kalmak, kadınların hoşuna gider. Hatta Anadolu’da sürekli gebe kalmak isteyenler de vardır. Annelik hormonunun olması, kadının kimlik oluşumunda biyolojik etkenlerin ne derece ciddi bir faktör olduğunu göz

Kadının yaratılışında duygularına ve biyolojisine yerleştirilen “anne olmaya” yönelişi, fitri bir gerçektir.

*Doğumun hemen
sonrasında
bebeğin maddi ve
manevi doyması
için en muğaddi
besin elbette ki
anne sütüdür.
Bebeğin duygusal
olarak emniyette
hissetmesi
yanında biyolojik
olarak gelişimi
için de çok
mühimdir.*

önüne koyuyor. Bu hususta gerek cinsiyet gerekse toplumsal kimlik açısından kadının genlerine saygı göstermeniz gerekiyor.”

Tüm bu gerçeklerin yanında maalesef ki günümüz algısı, kadının “annelik” hâlinin toplumdan uzaklaşmak, kendini gerçekleştirememek, çalışma hayatından uzaklaşması ile üretmeyen, tüketen bir konuma düştüğü yönde olmaya başladı. Oysa annelik kadına hem dünya hayatı hem de ahiret hayatı için öyle güzel kazançlar sağlıyor ki.

“Enes (ra) rivayet ediyor ki: Cennet annelerin ayakları altındadır.”

“Bir anne, ağlayan çocuğu susuncaya kadar sabrederse, Allah da ona cennette doyuncaya kadar ikramda bulunacak.”

Cenneti kazanmaya vesile olan bir fitri hâli küçük görmek yahut basitleştirmek, kadının duygu ve biyolojisine saygısızlık olduğu gibi ahiret hayatı noktasında da kayba sebebiyet verecek bir tutumdur.

Dünyevî hazları cazipleştirerek sunan materyalist akımların karşısında “annelik” en fitri hâliyle duruyor. Ve en ulvi lezzetleri barındırıyor. “Sizin hanenizdeki mâsum evlâtlarınızla mâsûmâne sohbet, yüzer sinemadan daha ziyade zevklidir.”

3.1. Hamilelik

Kadının bu fitri hâli olan anneliğin ilk başlangıcı hamilelik dönemi ile başlar. Annenin eğiticiğine de ilk adımdır bu süreç. “Embriyo psikolojisi, anne karnındaki embriyonun anne vasıtası ile yaşadığı psikolojiye verilen addır. Kısaca diyebiliriz ki hamilelik süresince bir anne ne ile meşgul oluyorsa, duygu dünyası ne ile şekilleniyorsa karnındaki embriyonun duygu dünyası da aynı olaylarla şekillenmektedir.”

Annenin meşgul olduğu her hâlinin tesiri olduğu bu dönem, çocuk eğitimi içinde çok değerli bir zaman dilimidir elbette. Okunan Kur’ân-ı Kerim ve tefsirler, kılınan namazlar, hayatı düzenli yaşamak, dua hâlinde olmak çocuğun karakterinde önemli izler bırakacaktır.

Doğumun hemen sonrasında bebeğin maddi ve manevi doyması için en muğaddi besin elbette ki anne sütüdür. Bebeğin duygusal olarak emniyette hissetmesi yanında biyolojik olarak gelişimi için de çok mühimdir. Ayrıca anne-çocuk arasındaki güven bağının oluşumunda çok kıymetli bir yapı taşıdır.

“Bir grup Alman ve İngiliz bilim adamı ortaklaşa yaptıkları bir araştırmayla, anne sütünün her türlü mama ve süttozundan besin olarak daha üstün olduğunu açığa çıkarmışlardır. Araştırmaya göre doğumdan sonra anne sütüyle beslenen çocuklar, diğerlerine nazaran daha zeki olmaktadır. Araştırmacılar bunu söyle izah ediyorlar:

Beyin hücrelerinin gelişmesi için LCP denilen çok önemli bir yağa ihtiyaç vardır. Anne sütünde bu yağ yüzde üç oranında bulunuyor. Piyasada satılan diğer sütlerde ise bulunmuyor. Çünkü LCP suni olarak laboratuarlarda elde edilemiyor. İşte bu LCP yağından alınan protein çocuğun beynini geliştiriyor.

Cambridge Üniversitesinde yapılan bir araştırmada da anne sütüyle beslenmiş çocukların 8 yaşına geldiklerinde, biberonla beslenenlere nazaran yüzde 10 daha zeki oldukları anlaşılmıştır. Bu çocuklar okuma ve yazmayı daha iyi beceriyorlardı. Araştırmacılar anne sütünde sinir ve beyin için önemli hormonlar bulunduğunu tespit etmişlerdir.

Anne sütü üzerine yapılan araştırmaların birinde de çocuklar anne sütüyle ne kadar uzun süre beslenirlerse, okul hayatlarında, hatta daha sonraki devrelerde de o kadar başarılı oldukları ortaya çıkmıştır.

Çocuğun kendisini güven içerisinde hissetmesini sağlayan “meme emme” çocuğun zihni, psikolojik ve ruhi bakımdan daha sağlıklı ve dengeli gelişmesini olumlu yönde geliştirirken, sütün muhteşem kompozisyonuyla da biyolojik gelişimini sağlar.

Anne ve bebek tarafından, anne sütü ile çok net hissedilen bir diğer duygu ise şefkattir. Ve bu tüm annelere bahşedilmiş bir duygudur. “Evet, başta inek ve deve ve keçi ve koyun olarak, süt fabrikaları olan validelerin memelerinde, kan ve fişki içinde bulaştırmadan ve bulandırmadan ve onlara bütün bütün muhalif olarak hâlis, temiz, sâfi, mugaddî, hoş, beyaz bir sütü koymak ve yavrularına karşı o süttten daha ziyade hoş, şirin, tatlı, kıymetli ve fedakârâne bir şefkati kalblerine bırakmak, elbette o derece bir rahmet, bir hikmet, bir ilim, bir kudret ve bir ihtiyar ve dikkat ister ki, fırtınalı tesadüflerin ve karıştırıcı unsurların ve kör kuvvetlerin hiçbir cihetle işleri olamaz.”

3.2. Çocuk Eğitimi

Kadının annelik vasfı ile olan öğreticiliği, çocuğun dimağında bir çekirdek misal önemlidir. Annenin yerini bu noktada başka birinin doldurması çok zordur. Çünkü anne her hâliyle bir eğitmendir. Çocuğunun fitratına ve ruhuna nakış nakış işler. Kişi ileriki hayatında ne öğrenecekse, annesinden aldıklarının üzerine bina edecektir. Bediüzzaman da bu durumu kendi anesi ile çok güzel bir şekilde örnek vermektedir.

“Evet, insanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi, onun validesidir. Bu münasebetle, ben kendi şahsımda katî ve daima hissettiğim bu mânâyı beyan ediyorum: Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zatlardan ders aldığım halde, kasem ediyorum ki, en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi, merhum validemden aldığım telkinat ve mânevî derslerdir ki, o dersler fitratımda, adeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini aynen görüyorum. Demek, bir yaşındaki fitratıma ve ruhuma merhum validemin ders ve telkinâtını, şimdi bu seksen yaşındaki gördüğüm büyük hakikatler içinde birer çekirdek-i esasiye müşahede ediyorum.”

Peki, çocukla olan iletişim eğitim açısından nasıl olmalıdır? sorusuna cevaben Bediüzzaman’dan yine müthiş tespitler karşımıza çıkar. Çocuklarla konuşurken, bir şeyler anlatırken onların seviyelerine inmek, eğitimde çok önemlidir. İletişimin tam sağlanabilmesi için mutlaka çocuğun yaşına göre davranılmalı, onun seviyesine inilmelidir.

Kadının annelik vasfı ile olan öğreticiliği, çocuğun dimağında bir çekirdek misal önemlidir.

“Bu farklı bakışı
kaldıran ilk kişi,
Ahmet Yesevi
Hazretleridir.
Kadına toplumda
öğretmenlik
veya eğiticilik
rolü o dönemde
ilk defa, kızı
Şehnaz Sultan’la
verilmiştir. Orta
Asya’daki Şaman
kültürünün
kadını
dışlanmasına
karşı Yesevi
Hazretleri
durumu
değiştiren bir
akım başlatmış,
bundan
sonra kadının
toplumdaki
rolü giderek
yaygınlaşmıştır.”

“Bir çocukla konuşup söz anlatmak, bir filozofla konuşmaktan aşağı değildir” der, Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri. Üstad’ın bu ibaresi üzerine uzunca düşünmek gerekir. Üstad Hazretleri onların özel davranılması gereken varlıklar olduğunu her fırsatta belirtmiştir. Evet, gerçekten de bir filozofla konuşmak büyük bir maharet ve üstün bir zekâ gerektirir. İşte çocuklarla konuşurken de çocukça tabirler kullanarak, yani onlarla bir yönüyle aynı dili konuşarak, onların seviyesine inilmesi gerekir. Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri de Risalelerde onlarla çocukça konuşulması gerektiğini, onlara bir şeyler anlatılırken çocukça tabirler kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Üstad’a göre, ‘Çocukla konuşulsa, çocukça tabirat istimal edilir (tabirler kullanılır).’

3.3. Anne şefkati

Bu noktada kadın, annelik yönüyle çocuğun ilk öğretmeni olduğu ve şefkat duygusu ile hareket ettiği için iletişimde de çok etkilidir. Çocuğun dünyasına en yakın kişidir. Küçük yaşta annesi ile sağlam ve kaliteli bir iletişim kuran kişi elbette ilerleyen yaşlarda bunun müspet birçok neticesini görecektir.

Tarih sürecine dönüp baktığımızda mühim şahsiyetlerin yetişmesinde de anne faktörünün ne kadar önemli olduğuna bir kere daha şahit oluyoruz. “Osmanlı’nın yetiştirdiği devlet adamlarından, âlim ve san’atçılardan bahseden Ahmet Mithat, bunların yetişmelerinde en önemli faktörün anneleri olduğunu söyler: ‘Evlâdın en mühim muallim ve mürebbisi validesidir. Eğer şark nisvanı tablolarımızdaki gibi bir sınıf mahlûktan doğma evlâttan ibaret bulunsalardı şark bunca fezâil-i maddiye ve maneviyesiyle bugünkü Avrupa gibi müdakkik bir Avrupa’nın nazar-ı tettebbu ve tedkikine şayeste görülür müydü?’ diye sorar.”

Ayrıca kadının bu eğiticilik vasfı sadece kendi evladı ile sınırlı kalmamış, topluma da tesir edecek şekilde etkili olmuştur. İslamiyet’in kabulü ile Türklerin tarihinde bu konuda en güzel örnek Ahmed Yesevi Hazretleri’nin tutumudur. “Bu farklı bakışı kaldıran ilk kişi, Ahmet Yesevi Hazretleridir. Kadına toplumda öğretmenlik veya eğiticilik rolü o dönemde ilk defa, kızı Şehnaz Sultan’la verilmiştir. Orta Asya’daki Şaman kültürünün kadını dışlanmasına karşı Yesevi Hazretleri durumu değiştiren bir akım başlatmış, bundan sonra kadının toplumdaki rolü giderek yaygınlaşmıştır.”

Çocuğun eğitimi sadece dünyevi noktada olursa büyük eksilik olur elbette. Ahiret hayatına yönelik hedefler için kişinin çocuk yaşta eğitilmesi oldukça önemlidir. Yaş ilerledikçe dinî eğitim ve terbiye de güçleşir.

“Bir çocuk, küçüklüğünde kuvvetli bir ders-i imani alamazsa, sonra pek zor ve müşkül bir tarzda İslamiyet ve imanın erkânlarını ruhuna alabilir. Adeta gayr-ı müslim birisinin İslamiyeti kabul etmek derecesinde zor oluyor, yabani düşer. Bilhassa, peder ve validesini dindar görmezse ve yalnız dünyevi fenlerle zihni terbiye olsa, daha ziyade yabanilik verir.”

Annenin fitri hâli, iman ve ubudiyet konularının öğrenilmesi ve alışkanlık hâline getirilmesi için de çok kıymetlidir. Çocuk annesinden imanî

bilgilerin temelini çok kolay ve suhuletle öğrenebilir. Yine annenin tutumu ile İslâmi yaşayış çocukta alışkanlık hâline rahatça gelebilir. Bu konuda Hz. Fatıma'nın (ra) hayatından kesitler bizlere çok güzel örnek teşkil etmektedir.

“Hz. Fatıma (ra), çocuklara küçük yaşlardan itibaren Allah sevgisini aşılamak, onlara namaz ve orucu öğretmek ve ibadete önem vermelerini sağlamak için uğraş verirdi. Meselâ Kadir Gecelerinde çocuklarını bütün gece uyanık kalmaya ve sabaha kadar ibadete meşgul olmaya hazırlamak için onları gündüz yatırır, uyku basmaması için hafif yemekler yedirirdi. ‘Kadir Geceninin bereketlerinden kendisini mahrum bırakan biri, gerçek anlamda bir mahrumdur’ buyurmuştur. Ve şuna da dikkat etmek gerekir ki, Kadir Gecelerinde uyumasına izin verilmeyen Hz. Hasan ve Hüseyin’in henüz on yaşına bile basmamış birer çocuk oldukları hatırlanmalıdır.”

Annesinin şefkatli kollarında dinî terbiyeden geçen çocuklar ise hem dünyada hem ahirette saadete mazhar olurlar. Ve anne babalarına da şefaatchi olacaklarını söyler Bediüzzaman.

“İşte bu hakikate binaen, en bahtiyar çocuklar onlardır ki, Risale-i Nur dairesine girip dünyada peder ve validesine hürmet ve hizmet ve hasenatı ile onların defter-i a'maline vefatlarından sonra hasenatı yazdırmakla ve ahirette onlara derecesine göre şefaet etmekle bahtiyar evlat olurlar.”

Ayrıca annesinden aldığı dinî terbiye neticesinde evladın yaptığı her bir amel-i salih, okuduğu her bir Kur'an harfi annesinin de hasenat defterine geçmektedir. Bediüzzaman'ın hafızlık yapan Bedreddin'i tebrik ederken özellikle annesini de tebrik etmesinde görüyoruz ki, annelik çok kıymetli bir eğitimlik.

“Ve mübarek ve bahtiyar Bedreddin'in başından öperim. O Kur'an'ı okuduğu bana dua etsin. Öyle mâsumun duası inşaallah hakkımızda makbuldür. Onun validesi olan âhret hemşireme ayrıca dua ediyorum. Bedreddin gibi bir evlât sahibesi olduğundan tebrike şâyandır. Bedreddin'in okuduğu her bir harf-i Kur'an'ın, on sevaptan tut, tâ bine kadar uhrevî meyveleri vardır. Hem validesinin defter-i a'maline, hem hoca ve Üstadının defter-i a'maline dahi o sevaplar kaydolunur.”

Sonuç

Günümüz toplumunda, her yönden yaşanan sıkıntıların çıkış noktasına bakınca kâhîr ekseriyetinin “insan” kaynaklı olduğu anlaşılıyor. İnsanın gerek kendisine gerek çevre ve topluma zarar vermeyen yaşaması, daha da önemlisi yaratılışına uygun bir şekilde yaşaması eğitimden geçiyor.

Pozitif ilimlerin geliştiği ve akademik başarının arttığı hâlde insanlığın “ahlâk” olarak geriye gitmeye başlaması gösteriyor ki, eğitim açısından eksik bir tarafımız var. İnsanın dünyaya geldiği andan itibaren ve hatta daha rahimde iken ilk tanıştığı kişi annesidir. Bu sebeple insanın terbiye ve eğitimi içinde en önemli, ilk kişi annesi olacaktır.

Kadının fitratına konulmuş annelik hâliyle çocuğuna müteveccih olması, temel imanî bilgileri öğretmesi, ahlâkî sınırları göstermesi ve şefkatini

*Bediüzzaman'ın
hafızlık yapan
Bedreddin'i tebrik
ederken özellikle
annesini de
tebrik etmesinde
görüyoruz ki,
annelik çok
kıymetli bir
eğitmenlik.*

doğru kullanarak terbiye etmesi çok kıymettardır. Bediüzzaman'ın da dediği gibi “Bu zamanda aile hayatının ve dünyevî ve uhrevî saadetinin ve kadınlarda ulvî seciyelerin inkişafının sebebi, yalnız daire-i şeriatdaki âdâb-ı İslamiyet’le olabilir.”

Aile hayatıyla başlayan saadet halkası büyüyerek topluma ve insanlığa tesir edecektir. Bu da ancak kadının duygularının ve annelik vasfının İslâmi terbiyeyle inkişaf etmesi ile olacaktır.

Kaynakça

- 1- BATTAL, Ahmet, “Cinsiyetten Dođan Haklar ve Yükümlülükler”, Köprü Dergisi, S. 113 (Kış 2011)
- 2- BAYRAM, Sibel, “Tarih Boyunca Kadın ve Türk Edebiyatında Değişen Kadın İmgesi”, Köprü Dergisi, S. 113 (Kış 2011)
- 3- ÇELEĐEN, Nuriye, Peygamberimiz Çocuklara Nasıl Davranırdı?, Nesil Yayınları, İstanbul 2008
- 4- GÖKÇE, Cüneyt, “Aile Mutluluđu İçin Bazı Temel İlkeler”, Köprü Dergisi, S. 113 (Kış 2011)
- 5- GÜLEÇYÜZ, Yasemin, “Tesettür Risalesi Üzerine”, Köprü Dergisi, S. 113 (Kış 2011)
- 6- GÜLEÇYÜZ, Yasemin, Örtünmek Hürriyettir, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2015
- 7- GÜNDÜZALP, Zübeyir, Altın Prensipler, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2004
- 8- KARTAL, Mehmet Abidin, Çocukluktan Gençliğe Başarılı Adımlar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2007
- 9- NURSİ, Bediüzzaman Said, Barla Lâhikası, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2009
- 10- NURSİ, Bediüzzaman Said, Emirdađ Lâhikası, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2009
- 11- NURSİ, Bediüzzaman Said, Lem’alar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2009
- 12- NURSİ, Bediüzzaman Said, Mektubat, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2005
- 13- NURSİ, Bediüzzaman Said, Şualar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2010
- 14- TARHAN, Nevzat, Kadın Psikolojisi, Nesil Yayınları, İstanbul 2005
- 15- TAŞAR, Özkan, Çocuk Eğitiminde Maneviyat, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2010
- 16- TAŞTAN, Kenan ve TAŞTAN, Sevgi, Çocuk Eğitiminde Şimdiki Akılım Olsaydı, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2012
- 17- YAŞAR, Banu, “Çağımızın Evlilikleri Neden Kısa Sürüyor”, Köprü Dergisi, S. 113 (Kış 2011)
- 18- YAŞAR, Yasemin ve YAŞAR, Sebahattin, Mutlu Aile Modeli, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2018
- 19- Yeni Asya Araştırma Merkezi, Hadislerden Seçme Aile, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2011